

فشارسنج کیهانی با ترکیبها ی کربن

کربن چهارمین عنصر فراوان در کیهان است. فراوانترینها ی قبلی، به ترتیب هیدروژن، هلیوم، و اکسیژنند. ترکیبها ی کربنی هم در کیهان فراوانند. معلوم شده بعضی از این ترکیبها در فشارها یا دماها ی کرانه ای طیف شان جابه جا میشود. شاید با این بشود فشارها و دماها ی جاها ی دور از دسترس در کیهان را بررسی کرد. در آبرن آخترها فشار ممکن است به 10^{12} Pa تا 10^{15} Pa هم برسد. (فشار جَو 10^5 Pa است.) نمونه ها یی از ایزمرها ی دی-متیل-نفتالین را در فشارها ی 0.5×10^9 Pa تا 21×10^9 Pa گذاشته اند و طیف این ملکولها در ناحیه ی $9.5 \mu\text{m}$ تا $14.0 \mu\text{m}$ را بررسی کرده اند. در طیف بیشتر این ملکولها یک آبی-گرایی به اندازه ی $0.5 \mu\text{m}$ تا $0.75 \mu\text{m}$ دیده شده. اما در مُرد ایزمر 1، 5-دی-متیل نفتالین، تا فشار 18.1×10^9 Pa تغییر چشمگیری در طیف دیده نمیشود. در مقابل، طیف این ایزمر به دما حساس است [1].